

ULUSAL PROGRAM TASLAĞI ile İLGİLİ GÖRÜŞ

Avrupa Birliği'nin (AB) aday ülkelerinin üyelik hazırlıklarına yardımda kullanılacak bir dizi politika aracı bulunmaktadır. Katılım Ortaklığı Belgesi de (KOB) bu politikaların temelini oluşturur. Adaylık sürecinin pürüzsüz ve kısa sürede ilerlemesi, KOB'da öngörülen koşulların, yine KOB'da öngörülen süreler içinde yerine getirilmesine bağlıdır. Bu bağlamda KOB, aday ülkelerin üyelik süreçlerinde ilerleme kaydetmeleri için yerine getirmeleri beklenen hususları içermektedir. KOB, 1993 tarihli ünlü Kopenhag Kriterleri'nin her aday ülkenin özel koşullarına göre uyarlanmış ve çok daha detaylı bir açılımıdır ama özünü Kopenhag Kriterleri oluşturmaktadır. 1999'dan itibaren aday statüsünde olan Türkiye için 2001, 2003, 2006 ve 2007 yıllarında olmak üzere dört kere KOB yayınlanmıştır. Aday ülkeler açısından önemi, kendilerine sunulan KOB sonrasında AB Komisyonu'na cevaben bir Ulusal Program hazırlamalarından kaynaklanmaktadır. KOB sonrası şekillenen Ulusal Program aday ülkenin, Türkiye'nin, AB üyeliğinin gereklerini yerine getirebilmek üzere üstleneceği mevzuat uyumunu ve yapısal değişim yükümlülüklerini ne şekilde ve ne kadar sürede karşılayacağını ortaya koymaktadır. Yani, aday ülkenin AB sürecindeki yol haritası niteliğindedir.

İlk Ulusal Program 19 Mart 2001'de, ikinci Ulusal Program ise 24 Temmuz 2003 'de ve üçüncü Ulusal Program Taslağı ise 19 Ağustos 2008'de açıklanmıştır. Ulusal Program Taslağı 2008–2011 arasında gerçekleştirilmesi planlanan tüm değişiklikleri içeren kapsamlı bir yol haritasıdır.

Ulusal Program altı ana başlıktan oluşur. Bunlar:

-Giriş

-Siyasi Kriterler

-Ekonomik Kriterler

-Üyelik yükümlülüklerini üstlenebilme kapasitesi

— Müktesebatın Uygulanmasına Yönelik İdari Kapasite (Türk mevzuatında yapılması gerekli değişiklikler)

-Reformların Mali Açından Global Değerlendirmesidir. (Yerine getirilmesi gereken reformların gerektirdiği kaynak ihtiyacı.)

Türkiye'nin AB sürecinde yeni yol haritasını gösteren Üçüncü Ulusal Program'a göre önümüzdeki 4 yılda 131 yasal düzenleme, 342 tüzük ve yönetmelik değişikliği ve 33 fasılla ilgili 473 düzenleme yapılması öngörülmüyor. Bunlardan kısa vadeli olanlarının 1 veya 2 yıl içerisinde, orta vadeli olanların 3 veya 4 yıl içerisinde yapılması gerekmektedir. Programın giriş bölümünde, "Türkiye'nin hedeflerine ulaşmasını sağlayacak en önemli projesi Avrupa Birliği'ne tam üyeliğidir. Avrupa Birliği'ne üyeliğimiz, halkımızın desteklediği ulusal bir hedeftir" vurgusu yapılıyor. AB cephesinde ise Ulusal Program'ın en önemli özelliğini Siyasi Kriterler başlığı altında yer alan taahhütler oluşturuyor.

Bu eleştirilere rağmen, Ulusal Programla birlikte AB konusunda uzunca bir süredir yavaşlayan çalışmalar yeniden hızlanabilir. Program pek çok düzenleme ile mevzuat uyumunu sağlamaya çalışmaktadır. Özellikle rekabet edebilme kapasitesinin geliştirilmesi, sektörlerde liberalleşmenin sağlanması, enerji sektörü gibi önemli bir sektörde uyumu sağlamaya yönelik düzenlemeler, çevre gibi hassas bir konuya önemli bir ağırlık verilmesi,

fikri mülkiyet konusunda getirilen yenilikler ve pek çok alanda idari kapasitenin arttırılmaya ve personelin eğitimin sağlanmaya çalışılması önemli gelişmelerdir. Bununla birlikte sendikal haklarla ilgili düzenlemelerin yetersiz bulunması, kadın hakları gibi konuların geçiştirilmesi, demokrasi ile ilgili başlıklarda istenilen somut ifadelerin kullanılmaması ve Kürt sorunu, üniversite reformu gibi konulara değinilmemiş olması ciddi eksiklikleri oluşturmaktadır. Çevre faslına oldukça geniş bir bölüm ayrılmış olmasına rağmen kuraklık ve küresel ısınmaya yer verilmemiştir.

SİYASİ KRİTERLER

Siyasal kriterler çerçevesinde, ifade, düşünce ve basın özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşleri konularında 'düzenleme' yapılması öngörülüyor, ancak ne zaman ve nasıl yapılacağını öğrenmek pek mümkün olamıyor. Türk vatandaşlarının kültürel zenginliklerinin güvence altına alınmış olduğu belirtilirken de, bu zenginliğin neleri ve kimleri kapsadığı anlaşılamıyor. Din özgürlüğünün tam olarak sağlanması için önlem alınacağını belirtmesinde de benzer bir belirsizlik bulunuyor. Ruhban Okulu'nun kastedildiği cümle de, meseleye bir çözüm bulunacağı izlenimi veriyor, ama nasıl olabileceği sorusu yine akıllarda soru olarak kalıyor.

Siyasi Partiler mevzuatı ile seçmen kütükleri hakkındaki kanunda değişiklik öngören Ulusal Program'a göre, seçim sistemi ve yüzde 10'luk ülke barajı bir siyasi kriter engeli olarak görülmemiş olsa gerek ki, konu edilmemiş.

AKP iktidarının icraatlarının övüldüğü Ulusal Program'ın siyasi kriterler bölümünde, işkence ve kötü muamelenin önlenmesine yönelik kapsamlı yasal ve idari düzenlemeler yapıldığı, 'sıfır hoşgörü' politikası uygulandığı savunuluyor. Oysa insan hakları örgütleri Türkiye'de yaşanan hak ihlallerinin son yılların en yüksek oranına ulaştığını raporlarıyla ilan ettiler.

Ölüm cezasının her koşulda kaldırıldığı ifade edilen programda, 'Bütün Türk vatandaşlarının kültürel zenginlik ve hakları güvence altına alınmış, Türk vatandaşlarının günlük hayatlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde öğrenim ve yayın hakkı sağlanmıştır' iddiası yer alıyor. Bu ifadeler halen anadilde eğitim talebinin karşılanmamış olması, Kürtçe konuşup şarkı söyleyenlerin yargılanması ve cezaevlerinde Kürtçe konuşmasına izin verilmediği için tutuklunun ziyaret hakkının engellenmesi uygulamalarını yok sayıyor.

Ölüm cezasının her koşulda kaldırıldığı ifade edilen programda, 'Bütün Türk vatandaşlarının kültürel zenginlik ve hakları güvence altına alınmış, Türk vatandaşlarının günlük hayatlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde öğrenim ve yayın hakkı sağlanmıştır' iddiası yer alıyor. Bu ifadeler halen **anadilde eğitim talebinin karşılanmamış olması, Kürtçe konuşup şarkı söyleyenlerin yargılanması ve cezaevlerinde Kürtçe konuşmasına izin verilmediği için tutuklunun ziyaret hakkının engellenmesi uygulamalarını yok sayıyor.**

Kamu Yönetiminin İşlevselliği: Kamu yönetiminin işlevselliği konusunda, bir önceki Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in veto ettiği ombudsmanlık yasası ve yolsuzlukla mücadele stratejisi çıkarılmıştır. Bu kapsamda Başbakanlık teftiş kurulunun yolsuzlukla mücadele ve şeffaflık konusunda çalışmalarına devam ettiği, aynı kapsamda görev yapan Kamu Görevlileri Etik Kurulunun ve Maliye Teftiş Kurulunun da görevlerini yerine getirdikleri ve çalışmaların sürdürüleceği belirtilmiştir.

TBMM'de siyasi etik meclisi kurulması kararı da olumlu gelişmeler arasındadır. Siyasi partiler kanunu ve partilerin finansmanı konusunda Avrupa düzenlemeleri paralelinde düzenlemeler yapılacağı belirtilmiştir.

Bununla birlikte merkezi idareyi yeniden yapılandırma çalışmalarının sürdürüleceği belirtilmiş ve yetkilerin yerel yönetimlere devri ile ilgili bugüne kadar çıkan mevzuat hakkında bilgi verilerek çalışmaların sürdürüleceği açıklanmıştır

Sonuç olarak şeffaf, denetlenebilir, tarafsız, dürüst bir kamu yönetimi için UP'da bir dizi yeni düzenlemenin hedeflendiğini söylemek yanlış olamayacaktır. Ancak yine de getirilen önlemlerin ne kadar etkin olacağı tartışmaya açıktır.

Asker-Sivil İlişkileri: Programın genel hedefi olan daha sivil bir Türkiye hedefine uygun olarak ***Türk Silahlı Kuvvetleri'nin harcamalarının Sayıştay denetimine tabi tutulması için gerekli düzenlemelerin yapıldığı belirtilmiş*** ve askeri mahkemelerin görev tanımları ve bakacakları davalar konusundaki değişikliklere vurgu yapılmıştır.

Yargının İşlevselliği ve Verimliliği açısından adalet bakanlığı tarafından hazırlanan Yargı Reformu Stratejisi ve stratejik plan önemli yenilikleri oluşturmakta her alanda yargı sisteminde yeniliği hedeflemektedir. Ayrıca Hakimler ve Savcılar Kurulunun yapılandırılması, yeni mahkemelerin kurulması, var olanların etkinliklerinin artırılması da hedefler arasında yer almaktadır. Hakimlere, savcılara ve yardımcı personele verilen hizmet içi eğitimlerin sürdürülmesi, ceza infaz kanununun uygun standartlara getirilmesi de diğer öncelikler arasında yer almıştır.

İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi konusunda, sıfır hoşgörü politikasının tüm kamu personeline uygulanmasına devam edileceği belirtilmiş konuyla ilgili hizmet içi eğitimin artırılmasına atıf yapılmış, modern soruşturma tekniklerinin uygulanması için gerekli tedbirlerin alınmasına devam edileceği ve konuyla ilgili İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayri İnsanî veya Küçültücü Muamele ve Cezaya Karşı BM Sözleşmesi'ne Ek protokolün uygulanacağı belirtilmiştir.

Basın ve İfade Özgürlüğü konusunda, AİHM ve AİHS'ne verilen teminatların devam ettirebileceği belirtilmiş, siyasi partiler kanununun AİHS ne göre uyumlaştırılacağı taahhüt edilmiş, toplantı yürüyüş ve gösteri haklarında gerekli iyileştirmenin yapılacağıın altı çizilmiştir.

Kadın hakları başlığında hedeflenenler, kadınların sosyal statülerinin güçlendirilmesi için kadın örgütlerinin desteklenmesi, ayrımcılığın kaldırılmasına ve şiddetin önlenmesine yönelik kamu kurum ve kuruluşlarına eğitim verilmesi, konuyla ilgili kampanya çalışmalarına hız verilmesidir. Töre ve namus cinayetleriyle ilgili meclisin hazırladığı Rapor konusunda tavsiyelerin dikkate alınacağı ifadesi daha çok temenni niteliğinde kalmıştır. Özellikle kadınların siyasi hakları konusunda ne kadar geri kaldığımız, kadının işgücüne katılımı konusundaki büyük sorunlarımız düşünüldüğünde kadın hakları konusundaki düzenlemelerin yetersiz kaldığı söylenebilir. Uluslararası standartlar doğrultusunda çocuk haklarının korunmasına ilişkin çalışmaların devam ettirilmesine karar verilmiş, BM ve Avrupa Konseyi'nin çocuk haklarına ilişkin uluslararası hukuk belgelerine taraf olunmaya devam edileceği belirtilmiştir. Sendikal hakların da AB standartlarına ve ILO sözleşmelerine uygun hale getirileceği açıklanmıştır.

Bölgesel dengesizliklerin azaltılması konusunda çalışmalar sürdürülmektedir. Köye Dönüş ve Rehabilitasyon çerçevesinde pek çok insanın köylerine döndüğü belirtilmiş bununla birlikte

terörle mücadele kanunu kapsamında oluşturulan tazminat komisyonlarının çalışmalarına devam edecekleri açıklanmıştır. Ayrıca bölgesel dengesizliklerin azaltılmasında Kalkınma Ajanslarının da rolü vurgulanmıştır.

EKONOMİK KRİTERLER

Kamu kurumlarının ekonomi politikalarındaki koordinasyonun sağlanması açısından, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 2003 yılında çıkarılmış ve kurumlar arasındaki eş güdümlü ve koordinasyon bu şekilde sağlanmıştır. Bundan sonra da eşgüdümün AB ile diyalog çerçevesinde devam ettirileceği belirtilmiştir.

Maliye politikası konusunda öncelikle, bütçe sisteminin uluslararası sisteme uyum sağlaması için gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiş, önümüzdeki dönemde kamu gelir, harcama ve borçlanma politikalarının bu temel amaçlarla uyumlu olarak etkin bir biçimde uygulanacağı ve mali disiplin korunacağı belirtilmiştir. Kamu harcamalarında tasarruf ve etkinliğin sağlanacağı, kamu harcamalarında etkin bir denetim uygulanacağı bu bağlamda harcama programlarının gözden geçirilerek önceliğini kaybeden harcama programlarının iptal edileceği açıklanmıştır. Bununla birlikte kamu yatırımlarında da daha rasyonel bir yaklaşım benimseneceği belirtilmiştir. Vergi politikalarında istikrarın sağlanması ve AR-GE harcamalarının artırılması da diğer önemli hedefler arasında yer almaktadır.

Enflasyon hedefleri söz konusu olduğunda hedefleri 2009 yılı sonu için yüzde 7,5 ve 2010 yılı sonu için yüzde 6,5 olarak yenilenmiş, 2011 yılı için ise yüzde 5,5 olarak belirlenmiştir. Oranın nihai olarak Maastricht kriterlerine çekilmesi temel hedeftir. Bununla birlikte enflasyonla ilgili hesap verebilirlik açısından hazırlanan Enflasyon Raporları uygulaması gibi uygulamaların devam ettirilmesi hedeflenmiştir.

İşleyen Bir Piyasa Ekonomisi

2005 yılı özelleştirmeler açısından önemli bir yıl olmuş hedeflenen pek çok özelleştirme yapılmıştır. Devletin payının daha da azaltılması hedeflenmiş, TEDAŞ, TEKEL ve Elektrik Üretim A.Ş. gibi kuruluşların özelleştirilmesiyle yerli ve yabancı yeni yatırımcıların da bu piyasalara girişinin temin edilmesi ve böylece rekabetçi bir piyasa yapılandırılmasının gerçekleşmesi hedeflenmiştir.

Enerji sektörünün liberalleştirilmesi bağlamında, dört adet KİT ve yirmi adet bölgesel dağıtım firmasında Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizması devreye girmiştir. Bu sağlıklı tarife sistemi fiyatların daha sağlıklı bir temele oturtulmasını ve firmalar arası nakit akışının kolaylaşmasını hedeflenmektedir.

Tarım sektörünün liberalleşmesi açısından, yapılan önemli çalışmalardan biri Toprak Mahsulleri Ofisinin fiyatlandırma ile ilgili görevlerinin değiştirilmesidir. TMO'nun sektörde, fiyat ve alımları açısından belirleyici olmasından ziyade, gerektiğinde müdahale görevini daha etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için AB benzeri ödeme kurumu olarak yer alması hakkındaki mevzuat çalışmaları devam etmektedir. Bununla birlikte, 2007 yılında yayımlanan Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) kararıyla özelleştirme kapsamında olan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (Türk Şeker A.Ş.)'deki kamu hisselerinin özelleştirme programına alınmasına karar verilmiştir. Kısa vadede tütün ve şeker alanlarındaki piyasa serbestleşmesinin tamamlanması hedeflenmiştir.

Yatırım ortamının iyileştirilmesi açısından Yatırım Ortamı İyileştirme Reform Programının oluşturulması önemli bir adım olmuştur. Program Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu ile Yatırım Danışma Konseyi tarafından yürütülmektedir. Ulusal programda, YOİKK in gelecek dönemde de Ar-Ge ve yenilikçiliğin geliştirilmesi, işgücü piyasasının esnekliğinin artırılması ve ulusal düzeyde rekabet gücünün geliştirilmesine ve özel sektörün ekonomideki rolünün artırılmasına katkıda bulunması hedeflenmektedir.

Kayıtdışılığın önlenmesi için, kayıt dışılıkla mücadele stratejisinin hazırlanmasından sorumlu kuruluş olan Gelir İdaresi Başkanlığı, kayıtdışı ekonomiyle mücadele etmek ve vergiye gönüllü uyumu sağlamak için her türlü ekonomik aktiviteyi geliştirmek ve izlemek amacıyla çeşitli orta ve uzun vadeli hedefler belirlemiştir. Bu hedefler çerçevesinde kayıtdışı ekonominin sorunlarının giderilmeye çalışılması amaçlanmışsa da bu konuda atılacak somut adımlar belirlenmemiştir.

AB içerisindeki Rekabet Baskısı ile Baş Edebilme

İş gücü piyasası konusunda Türkiye'nin yaşadığı sıkıntılar sabittir. Kadınların iş gücüne katılımı yetersiz, istihdam olanakları sınırlı, gençler arasında görülen işsizlik oranı yüksektir. İstihdam yaratma kapasitesi de sınırlıdır. Sözü edilen güçlüklerle baş edilebilmesi için işgücü piyasasındaki değişim ve gelişmelerin yakından takip edilmesi, yerel ve ulusal düzeyde istihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması politika ve stratejilerin belirlenmesi, iş gücü piyasasının ihtiyaçlarına uygun aktif işgücü programlarının belirlenmesi ve etkin uygulanabilmesi için iş gücü piyasası bilgi sistemi oluşturulmasına karar verilmiştir. Gençlere ve kadınlara danışmanlık ve mesleki eğitim konusunda verilen hizmetlerin artırılması amaçlanmıştır.

Bununla birlikte 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun kabul edilmesi ve mevzuatla ilgili düzenlemelere de devam edilmesi önemli hedefler arasındadır.

Sosyal güvenlik açısından, Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu 2006 yılında yürürlüğe girmiştir ve sosyal Sigortalar Kanunu ile Güvenlik Sigortası Kanunu da 1 Ekim tarihinde yürürlüğe girecektir. Böylece sosyal yardım sisteminin sürdürülebilir ve etkin bir yapıya kavuşturulması hedeflenmektedir.

İşgücü piyasası konusunda yapılacak reformlarla bağlantılı olarak eğitim konusunda da mesleki eğitime verilen önemin artırılması hedeflenmiş ve istihdamı arttıracak ve daha esnek bir yapıya kavuşturacak şekilde yaşam boyu öğretim stratejisinin uygulanması gerekliliği belirtilmiştir. Ulusal Mesleki yeterlilikler sisteminin getirilerek mesleki eğitim ve belge veren kurumların akredite edilmesi ile duyarlı bir mesleki eğitim yapılandırılmasına gidileceği açıklanmış, e-öğrenme gibi yaygın eğitim olanaklarının geliştirilmesi, yenilikçi ve araştırmacılığı teşvik edecek şekilde müfredatın yenilenmesi hedefleri belirtilmiştir. Özellikle teknoloji üretimine ve AR-GE' ye yatkın işgücü eğitiminin verilmesi öncelikler arasında yer almıştır.

Enerji sektörü söz konusu olduğunda, ulusal program enerji arz güvenliğinin sağlanması için gerekli önlemlerin alınacağını taahhüt etmektedir. Ayrıca enerji sektöründe liberalizasyonun sağlanması ve yatırımların artması diğer öncelikler arasında yer almaktadır. Programda, enerji

verimliliğinin artmasına yönelik tedbirlerin alınması öngörülmüş, arz güvenliği ve kaynak çeşitliliğinin sağlanması açısından nükleer enerjinin kullanılmasına yönelik çalışmaların yapılması, nükleer santrallerin kurulması amaçlanmıştır. Doğal gazın daha etkin kullanımıyla ilgili çalışmaların artması ve Türkiye'nin enerjinin taşınmasındaki transit rolünün devam ettirilmesi hedefler arasındadır.

Ulaşım sektöründe öncelikle demiryolu taşımacılığı ile ilgili vizyon belirlenmiştir ve bu doğrultuda TCDD'nin yeniden yapılandırılmasına ve demiryolu taşımacılığı sektörünün kademeli olarak serbestleştirilmesine karar verilmiştir. Bununla birlikte demiryolu araçlarının rehabilite edilerek yenilenmesi ve demiryolu ile yük taşımacılığını özendirmek için Lojistik Köyler kurulmasına karar verilmiştir. Karayolu taşımacılığı söz konusu olduğunda, 2003 yılına kadar sektörde kalite ve gerekliliklere uygun bir taşımacılık kanununun olmamasının sıkıntılara enden olmuş ancak Karayolu Taşıma Kanunu ve bu kanuna dayanarak çıkarılan

Karayolu Taşıma Yönetmeliği ile AB mevzuatına içerik olarak uyum sağlanmıştır. Bundan sonrada yurt içi taşımacılık yetki belgesi gibi uygulamalar mevcut atıl kapasitenin hazırlanması gibi hedeflerle sektörün AB düzeyinde yapılandırılması amaçlanmaktadır.

ÜYELİK YÜKÜMLÜLÜKLERİNİ ÜSTLENEBİLME YETENEĞİ

Fasıl.1 Malların Serbest Dolaşımı:

Öncelikle, kullanılmış motorlu araçlar dışındaki ürünler ile ilgili sertifikalara uygun olmayan taleplerin, ithalat izinlerinin ve ithalat lisanslarının 2013'e kadar aşamalı olarak kaldırılması amaçlanmaktadır. Bununla ilgili Komisyona rapor sunulması, daha sonra AT Antlaşmasının 28–30. Maddelerine aykırılık teşkil eden düzenlemelerin tespitinin tamamlanması, bunların yürürlükten kaldırılmaları için bir plan hazırlanması ve Türk yasal sistemine, karşılıklı tanıma şartının getirilmesi hedeflenmiştir.

Tam üyelik perspektifi çerçevesinde Beşeri ve tıbbi ürünlerde düzenleyici veri koruma ile ilgili konularda AB direktifine uyum takvimi ve yapılması gereken düzenlemeler belirlenmiştir. Bu gerekliliğin yerine getirilmesi için Türk İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun kurulması öncelikler arasında yer almıştır. Toplam 831.700 Euro finansman ihtiyacı gerekliliği saptanmıştır.

Fasıl.2 İşçilerin Serbest Dolaşımı:

Kamu İstihdam Hizmetlerinin, Avrupa İstihdam Hizmetleri (EURES) Ağına Katılabilmesi İçin Yeterli Kapasitenin Oluşturulması bu fasılın ilk önceliğidir. Bu önceliğin gerçekleşmesi için İŞKUR veritabanının ve web sitesinin tüm ulusal istihdam olanaklarını içerecek şekilde revize edilmesi ve personelin eğitilmesi gerekmektedir. 2012 ye kadar gerçekleşmesi planlanan hedefin 4.700.000 Euro finansmana ihtiyacı vardır.

Diğer öncelik sosyal güvenlik sistemlerinin koordinasyonu konusunda kurumsal yapının güçlendirilmesidir. Bunun için Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun uygulanmasını sağlamak ve gerekli kurumsal yapılanmanın sağlanması gerekmektedir. 1.110.000 Euro finansman ihtiyacı gerekmektedir.

Fasıl 3. İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi

Bu fasılda mevzuata uyum sağlanabilmesi için takvim ve gerekli adımlarla birlikte oldukça kapsamlı bir strateji sunulması ilk öncelik olarak belirlenmiştir. Mesleki tanınma ve mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınması için uyum sağlanması bu faslın önceliklerindedir. Bunun için Mesleki Yeterlilik Kurumunun yapılandırılması gerekliliği belirtilmiştir. 10.900.000 Euro finansman ihtiyacı öngörülmüştür.

Posta hizmetleri ile ilgili uyum sağlanması diğer bir öncelik olarak belirlenmiş, bu hedefe uygun biçimde yabancı danışmanlık hizmeti, yurt içi eğitim hizmeti ve tercüme hizmeti gereklilikler arasında yer almıştır ve toplam finansman 350. 581 Euro olarak belirlenmiştir.

İş kurma hakkı ve sınır ötesi hizmet sunma serbestisi ile ilgili kısıtlamaların daha fazla kaldırılması diğer bir önceliktir bu önceliğin yerine getirilmesi için gerekli alt yapının oluşturulması ve diğer AB üyesi ülkelerden teknik yardım ve danışma hizmeti alınması gerekmektedir. Sözü edilen hedeflerin gerçekleştirilmesi için 330.000 Euro bir desteğe ihtiyaç vardır.

Fasıl 4. Sermeyenin Serbest Dolaşımı

AB kaynaklı doğrudan yabancı yatırımı etkileyen kısıtlamaların kaldırılması önceliği kapsamında, yabancı kuruluşların Türkiye’de şube açması, yabancı yatırım fonlarının ihraç ve satışı konusunda kısıtlamaların kaldırılması, yabancı sermaye hareketleri önündeki kısıtlamaların kaldırılması gibi hedefler yer almaktadır.

Faslın diğer önceliği ise, ödeme sistemleriyle ilgili mevzuatın müktesebata uyum sağlamasıdır.

Fasıl 5. Kamu Alımları:

Kamu alımları konusunda tutarlı bir politikanın oluşturulması için idari kapasitenin güçlendirilmesi gerekliliği ve mevzuat uyumunun sağlanması için strateji hazırlanması bu alandaki önceliklerdendir. Bu amacın gerçekleştirilmesi için, pek çok yasal düzenleme yapılması gerekliliği öngörülmüştür. Özellikle üzerinde durulan alan ise mal alımı, hizmet alımı, yapım işleri gibi ihalelerle ilgili düzenlemelerdir.

Sözü edilen hedef doğrultusunda Kamu İhale Kurumunun Yeniden Yapılandırılması, Kamu İhale Kanununun AB ile uyumlu hale getirilmesi, Elektronik Kamu Alımları Platformunun Yeniden Yapılandırılması, üye devletler ile tecrübe değişimine yönelik çalışmalar yapılması, mevzuatın uygulanmasına yönelik paydaşların eğitimi, kamu alımlarında standardizasyonun sağlanması için sertifikasyon sisteminin uygulanması gibi 2013 yılına kadar yapılması planlanan gereklilikler söz konusudur ve toplam finansman ücreti 21.000.000 Euro civarındadır.

Fasıl 6. Şirketler Hukuku

Türk Ticaret kanununun kabul edilmesi faslın ilk önceliğidir bununla birlikte kanunun kabul edilmesinden sonra kanunu uygulayacak hakimlere ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı personeline AB şirketler hukuku konusunda eğitim verilmesi gerekmektedir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının sicil teşkilatının teknolojik alt yapısının geliştirilmesi ise diğer önemli bir ihtiyaca işaret etmektedir. Toplam finansman 4.050.000 Euro’dur.

Muhasebe ve denetim alanında da AB standartlarına uygun bir mali raporlama çerçevesi öngörülmektedir. Bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için TMSK da görev yapacak yeni personelin alınması, personelin eğitilmesi, kurul uzmanlarının eğitilmesi ve danışman ihtiyacının karşılanması gerekmektedir. 332 bin Euro bir finansman gerektirmektedir.

Fasıl 7. Fikri Mülkiyet Hukuku

Fikri mülkiyet haklarının uygulanması amacıyla polis, gümrük ve yargı arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi ve bu kurumların kapasitelerinin geliştirilmesi bu faslın önceliği olarak belirlenmiştir. Bu amacın yerine getirilebilmesi için öncelikle gümrük yönetmeliğinin değişmesi ve gümrük faaliyetlerinin etkinliğinin artması gerekmektedir. Fikri mülkiyet haklarının soruşturulması için görevli savcılık bürolarının oluşturulması, “Fikri ve Sınai Haklar Yargı İstişare Grubu” oluşturulması, Türk polisinin fikri ve sınai mülkiyet halklarında teknik kapasitenin geliştirilmesi gibi önlemler düşünülmüştür. Toplam 1.610.000 Euro finansman gerekmektedir.

Ticari marka taklitleri ve korsanlıkların ele alınması ise diğer öncelik konusudur. Türk Patent Enstitüsü idari kapasitesinin artırılması, hakların ihlali konusunda toplumun bilinçlendirilmesi, korsanlığın yoğun olarak yaşandığı illerde asayiş görevlilerine eğitim verilmesi alınması düşünülen önlemler arasında yer almaktadır.

Patent ve Faydalı Model Kanunu, Markalar Kanunu, Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında Kanun, Türk Patent Kurumunun Kurulmasına Dair Kanun, Fikir ve Sanat Eserlerinin Kiralanması ve Ödünç Verilmesi Hakkındaki Yönetmelik gibi mevzuat düzenlemeleriyle uyum çalışmalarına devam edilmesi ve fikri mülkiyet haklarının etkin olarak uygulanmasının temin edilmesi diğer bir önceliği oluşturmaktadır. Toplam finansman ihtiyacı 7. 571.000 Euro’dur.

Fasıl 8. Rekabet Politikası

Müktesebata uygun bir devlet yardımları kanununun kabul edilmesi ve mevcut şeffaflık taahhütlerini yerine getirebilecek, işlevsel olarak bağımsız bir devlet yardımları izleme otoritesinin oluşturulması, ulusal çelik sektörü yeniden yapılanma programının AB gerekliliklerine uygun olarak tamamlanması ve kabul edilmesi, devlet yardımlarıyla ilgili ikincil mevzuatın oluşturulması, devlet yardımlarının izlenmesinde şeffaflık mekanizması getirilmesi faslın öncelikleri arasında yer almaktadır.

Fasıl 9. Mali Hizmetler

Kredi kurumları ve yatırım şirketleri için yeni sermaye gereksinimleri ve ilgili diğer direktiflere uyumun sağlanmasına devam edilmesi faslın ilk önceliğidir. Uyumun sağlanması için Müşterek Sigortalara İlişkin Uygulama Esasları Tebliği, Sigorta ve Reasürans Şirketlerinin Kuruluş ve Çalışma Esasları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik, Seyahat Araç Esasları Tebliği, Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik ve Ödeme Sistemleri Kanunu gibi pek çok yasal düzenlemenin 2009–2011 tarihleri arasında yapılarak uyum sağlamanın gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Bağımsız düzenleyici ve denetçi bir otoritenin kurulması da dahil olmak üzere hem bankacılık sektöründe hem de bankacılık ve dış mali sektörde ihtiyati ve denetime ilişkin standartların güçlendirilmesi diğer önceliklerdir. Bu önceliğin yerine getirilebilmesi için borsalar ile ilgili AB düzenlemelerine uyum sağlanması, Sermaye Piyasası Kanunu, finansal tabloların oluşturulmasına ilişkin kuralların tespiti, yatırım hizmetleri ve piyasalarla ilgili AB Düzenlemelerine uyum sağlanması gibi mevzuat uyum çalışmaları gerekmektedir. Kısa vadeli olan mevzuat uyumu 2009 a kadar uzun vadeli olan mevzuat uyumu ise 2011 e kadar gerçekleşecektir. 4.369.446 Euro finansman öngörülmektedir.

Fasıl 10. Bilgi Toplumu ve Medya

AB ile uyumlu yeni bir haberleşme kanununun kabul edilmesi faslın ilk önceliğidir. Sektörde liberalleşme ile iyi işleyen bir rekabet ortamının sağlanması, bilgi ve iletişim konularında ortaya çıkan gelişmelere uygun düzenleme yapılması, ülke kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ve ihtiyaç duyulan alt yapının sağlanması temel hedefler arasında yer almıştır.

Görsel ve işitsel alanda mevzuat uyumuna devam edilmesi, AB düzenlemeleri için anahtar başlangıç koşullarının kabul edilmesi bunun içinde RTÜK konusunda görüş alışverişi yapılması, düzenleme sürecinde toplumsal katılımın sağlanması diğer önceliklerdir.

8. 220.000 Euro finansman ihtiyacı belirtilmiştir.

Fasıl 11. Tarım ve Kırsal Kalkınma

AB önceliklerine göre akredite edilecek bir IPARD ajansının kurulması faslın ilk önceliğidir. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından yerine getirilecek bu önceliğin finansmanı için 104.184 Euro ön görülmüştür.

İkincil öncelik tarım arazilerinde daha kolay denetim sağlanabilmesi için arazi tanımlama ve Ulusal Çiftçi Kayıt Sisteminin gerçekleştirilmesidir. Tarımsal planlama ve desteklemelerin idaresi ve kontrolü için oluşturulmuş mekanizmaları kapsayan bir sistemin kurulması, gelir ve ödeme programlarının entegre edilmesi, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekle Kurumunun Yapılandırılması şeklindeki mevzuat uyumlarıyla bu hedeflerin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Sözü edilen öncelik için 92.444.725 Euro gibi oldukça ciddi bir finansman kaynağı ayrılmıştır.

Çevre tedbirlerinin gelecekte uygulanabilmesi bakımından, çevre ve kırsal bölgelere ilişkin pilot eylemlerin uygulanması için hazırlıklara başlanması diğer bir önemli öncelik alanıdır. Bu çerçevede IPARD programına 2010 yılına kadar son halinin verilmesi hedeflenmiştir. Öngörülen finansman ihtiyacı 1.140.000 Euro.

Fasıl 12. Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı

Gıda, yem ve veterinerlik konularında AB gereklilikleriyle uyumlu ve müktesebatının tam olarak aktarılmasına olanak sağlayacak bir çerçeve kanununun kabul edilmesi temel öncelik olarak belirlenmiştir. AB müktesebatıyla uyumlu olarak büyükbaş hayvanların kimliklendirilmesi ve hareketlerinin kaydı sisteminin işlerliğinin sağlanması ve koyun ve keçilerin hareketlerinin izlenmesi için uygun bir sistemin uygulanmaya başlanması alınması öngörülen tedbirlerdir. Bununla birlikte işletmelerin hijyen standartlarının belirlenerek tüm tarım işletmelerinin AB standartlarına göre sınıflandırılması, hayvan hastalıklarına karşı

kontrol tedbirlerinin kabul edilmesi diğer hedeflerdir. (2009 yılının sonuna kadar pek çok farklı hastalıkla ilgili benimsenecek yönetmelik bulunmaktadır.) Hayvan sağlığı ile ilgili laboratuvar ve kontrol kapasitelerinin güçlendirilmesi de önemli gerekliliklerdendir.

Fasıl 13. Balıkçılık

Öncelikle balıkçılıkla ilgili tüm konulardan sorumlu merkezi bir birim oluşturulmasına ve idari yapının güçlendirilmesine karar verilmiş, bu doğrultuda idare binalarının kurulmasına ve gerekli ekipmanla donatılması hedeflenmiştir. Bir başka öncelik ise AB gerekliliklerine uygun olarak revize edilmiş Su Ürünleri Kanununun revize edilmesidir. Kanun genel olarak sektörün denetim altına alınmasını, su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesini ve avcılığın düzenlenmesini hedeflemiştir.

Deniz kaynakları ile ilgili sağlıklı bilgi edinebilme açısından güvenilir bir stok değerlendirme sistemi kurulması ayrıca önemsenen bir öncelik olmuştur. Bunun için kurumsal araştırma yapısının güçlendirilmesi son derece önem taşımaktadır. Gerekli finansman 15.399.691 Euro'dur. Mevcut kayıt filo sisteminin AB koşullarına uygulanması ise diğer bir önceliklidir.

Fasıl 14. Taşımacılık Politikası

Türk demiryolu sektörünün kademeli olarak serbestleşmesi amacıyla demiryolu çerçeve kanununun kabul edilmesi ve altyapı ve işletmecilik ile ilgili faaliyetlerin birbirinden ayrılmasının sağlanması ilk önceliklidir. Bu hedef doğrultusunda pek çok yasal düzenleme öngörülmekle birlikte demiryolu taşımacılık hizmetlerinde kalitenin artırılması, alt yapının yenilenmesi, sektörde rekabet kurallarının iyi işlenmesi, emniyetin geliştirilmesi önemli amaçlardandır. Programda bu ihtiyaçların karşılanmasını sağlayacak yasal düzenlemelere yer verilmiştir. Öngörülen finansman 3.600.000 Euro'dur.

İkinci öncelik, deniz güvenliği de dahil olmak üzere denizcilik idaresinin güçlendirilmesidir. Yabancı gemilerden kaynaklanan kirliliğin önlenmesi, kirliliğe neden olan gemiler için verilecek cezaların belirlenmesi, limanlardaki atık alım kapasitesinin artırılması gibi düzenlemelerin yapılması öngörülmüş ve toplam 15.100.000 Euro pay ayrılmıştır.

Havacılık konusunda Avrupa Sivil Havacılık Konferansının sivil havacılık güvenliği alanındaki politika beyanatının ilgili hüküm ve şartlarına uyum sağlanarak bunların uygulanması, karayolu taşımacılığı konusunda ise bu sektörün emniyeti ilgili taşımacılık müktesebatına hukuki ve idari uyum çalışmalarının sürdürülmesi diğer öncelikleri oluşturmaktadır

Fasıl 15. Enerji

Özellikle doğal gazın kullanımı ve dağıtımında müktesebata uygunluğun sürdürülmesi ve verimliliğin sağlanması için idari kapasitenin güçlendirilmesi, yenilenebilir enerjinin geliştirilmesi, enerji tasarrufunun sağlanması, yüksek seviyede güvenlik sağlayan nükleer enerji kanununun kabul edilmesi, rekabete açık bir enerji piyasası için gereken idari ve düzenleyici yapıların daha da güçlendirilmesi fasılın temel önceliklerini oluşturmaktadır. Sözü edilen amaçlara ulaşılabilmesi için, Türk Petrol Kanunu, Ulusal Petrol Stok Ajansı ve Başkanlığı Hakkında Kanun, Nükleer Kanun, Enerji Tüketimine yönelik çeşitli direktifler, kaynakların kullanılması ve çeşitlendirilmesine yönelik yönetmelikler, binalarda enerji

kullanımıyla ilgili mevzuatın hazırlanması ve idari kapasitenin güçlendirilmesi için hazırlanan yönetmelikler gerekli yasal alt yapıyı hazırlamaktadır.

Fasıl 16. Vergilendirme

Vergilendirme faslında açılış kriterinin karşılanması amacıyla Eylem Planının hazırlanması, alkol ve alkollü içkilerde vergileme ölçüleri ve oranı ile ilgili düzenlemenin yapılması, tüketim ve KDV vergilerinin oranları konusunda uyumun sürdürülmesi, vergi toplamada kayıt dışılığın önlenmesi için vergi idaresinin güçlendirilmesi ve modernizasyonun devam ettirilmesi, bu açıdan istenilenlerin yapılabilmesi için AB mevzuatına uyum açısından danışmanlık hizmeti alınması, ilgili personele eğitim verilmesi, AB ülkelerindeki uygulamanın nasıl olduğunun incelenmesi öngörülmüştür.

Fasıl 18. İstatistik

ESA 95'e uygun hesap göstergelerinin zamanında oluşturulması, tam istatistiklerin sağlanmasına yönelik bilgi toplanması için metodolojinin ve örgütsel yapının uyumlaştırılması faslın öncelikleri arasındadır. Özellikle de Çiftçi Kayıt Sisteminin Kurulması ve Çiftlik muhasebesi sistemlerinin oluşturulması üzerinde durulmuştur. Verilerin sağlıklı biçimde toplanması ve dağıtılmasını sağlamak amacıyla TÜİK'in idari kapasitesinin ve koordinatör rolünün güçlendirilmesi (performans yönetimi ve değerlendirme konusunda danışmanlık hizmeti, bu konuyla ilgili eğitim ve danışma hizmetleri, toplam kalite hizmeti konusunda danışmanlık alınması, Türkiye istatistik sisteminin geliştirilmesi faaliyetleri) öngörülmüştür.

Fasıl 19. Sosyal Politika ve İstihdam

Bu fasılda öncelikli olan etkili bir sosyal diyalogun oluşturulmasıdır. Bu nedenle sendikaların faaliyetlerini sınırlayan hükümleri kaldıran ve sendikal hakların tamamını sağlayan yeni mevzuatın kabul edilmesi temel önceliktir. **2821 sayılı Sendikalar Kanununun ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun sendikal özgürlükleri arttıracak biçimde yeniden düzenlenmesi, Kamu görevlilerine tanınan sendikal özgürlükleri arttıracak biçimde Kanunun yeniden düzenlenmesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kamu Görevlilerinin İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Yönetmelik ve AB hukukunun iç hukuka aktarılması bu öncelikleri sağlamaya yönelik yasal düzenlemelerdir.** Sözü edilen düzenlemeler KESK hukuk danışmanı Öztürk Türkdoğan tarafından yetersiz bulunmuş Türkdoğan, özellikle ILO ya uyum konusundaki normların taahhütten öteye gitmediğini belirtmiştir. AB ülkelerinde, işçi, memur ayrımı olmadan çalışanların birlikte örgütlenebildiğini, sendikal haklarını kullandığını kaydeden Türkdoğan, AKP'nin hazırladığı taslakta bunların bulunmadığına dikkat çekmiş. sendikal hakların kullanılması için asgari normlarda iş güvencesi gerektiğine işaret ederek, taslakta iş güvencesi ile ilgili asgari kriterlerin de bulunmadığını dile getirmiştir. 2821 ve 2822 sayılı yasalarda iyileştirmeler yapıldığına dikkat çeken Türkdoğan, iyileştirmenin yetersiz olduğunu, yasaların tümünden değişmesi gerektiğini kaydetmiş ve alt yapı sorunu yokmuşçasına sadece yasal düzenlemeler yeterliymiş gibi bir intiba uyanmasını eleştirmiştir.

Fasıl 20. İşletmeler ve Sanayi Politikası

Kapsamlı ve güncel bir sanayi stratejisinin kabul edilmesi ilk öncelik olarak belirlenmiştir. Sanayi politikasının uygulanabilmesi için idari kapasitenin güçlendirilmesi, stratejinin güçlendirilmesi, uygulanması ve izlenmesi, paydaşlarla diyaloga girilmesi, paydaşların eğitilmesi, alt yapının sağlanması, sanayide durum tespiti araştırma ve anket yapılması için danışmanlık hizmeti alınması, sanayi envanterinin oluşturulması, uygulanacak politika ve stratejilerin tercüme edilmesi bu stratejinin gerekleri arasında yer almaktadır.

Fasıl 21. Trans Avrupa Ağları

Ulaştırma politikası oluşturulması sürecinde; istatistik, modelleme, değerlendirme ve bilgi alışverişi konularını yürütmek ve kurumlar arası koordinasyon ile planlama sürecinin etkin yönetimini sağlamak üzere, Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde “Ulaştırma Koordinasyon Birimi”nin kurulması hedeflenmiştir.

Fasıl 22. Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu

AB katılım öncesi programlarının uygulanması için, programlama, proje hazırlama, izleme, değerlendirme ve mali yönetim ve kontrol alanlarında idari kapasitenin güçlendirilmesi ve kurumsal yapıların oluşturulmasının pekiştirilmesi bu faslın temel önceliğidir.

Bu doğrultuda, AB mali yardımlarının kullanılmasına yönelik hukuki dayanak oluşturulması, IPA kapsamında AB fonlarının kullanılmasına yönelik programlama, uygulama, izleme ve denetlemeye ilişkin kuralların düzenlenmesi, AB mali yardımlarının kullanılmasına yönelik düzenlemeler gerekliliklerle ilgili fikir vermektedir.

Diğer öncelik ise gelecekte uygulanması muhtemel Topluluk uyum politikasına yönelik olarak, idari kapasitenin merkezi, bölgesel ve yerel düzeyde artırılmasıdır. Hedefin yerine getirilmesi için Kalkınma Ajanslarının (NUTS I, NUTS II gibi farklı düzeydeki bölgelerde) kuruluş işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve hizmetlerin başlatılması, Kalkınma Ajanslarına dair yönetmeliklerle yasal düzenlemelerin yapılması, İl Koordinasyon Müdürlüklerinin Yetkilerinin artırılması gerekmektedir.

Fasıl 23. Yargı ve Temel Haklar

Yargının verimliliği, işlevselliğinin ve etkinliğinin artırılması temel hedeftir. Türkiye Hâkimler ve Savcılar Birliği Kanunu, İdari Yargılama Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hukuk Muhakemeleri Kanunu Genel İdari Usul Kanunu Yargıtay Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Sayıştay Kanunu İnfaz ve Ceza Uygulama Hakimliği Kanunu gibi mevzuat düzenlemeleriyle bu hedef gerçekleştirilmeye çalışılacaktır.

Yolsuzlukla mücadele ise diğer önceliği oluşturmaktadır. Bu açıdan maliye bakanlığı teftiş Kurulunun, Etik Kurulunun ve İç İşleri Bakanlığının yeniden yapılandırılması alınması gereken önlemlerdir. Bununla birlikte, kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuat çalışması ve bağımsız bir veri koruma denetleme otoritesinin kurulması gerekmektedir.

Fasıl 24. Adalet, Özgürlük ve Güvenlik

Tüm kolluk kuvvetleri birimlerinin adli ve idari kapasitelerinin güçlendirilmesi ve bunların statü ve işleyişlerinin, AB standartlarıyla uyumlaştırılmasına devam edilmesi temel önceliklerdir.

Europol ile operasyonel düzeyde işbirliği yapma imkânı sağlanması ve dolayısıyla uluslararası suçla mücadelede daha ileri bir aşamaya geçilmesi, Europol ile ülkemiz arasında paylaşılacak bilgi, belge ve dokümanın kullanımı ve paylaşımı gerekli adımlardandır.

Fasılda önemle altı çizilen konulardan biri; iltica ve göç konusudur. Bu öncelikle ilgili olarak; *Türkiye'nin İltica ve Göç Ulusal Eylem Planının uygulanmasının kabul edilmesini içeren çabaların devam ettirilmesi, kapsamlı bir iltica kanununun oluşturulması ve bu konuda AB müktesebatı ile uyumlu bir iltica otoritesinin kurulması, iltica eğitim müfredatının oluşturulması, iltica sistemi için tercüman kadrosunun oluşturulması, iltica ve göç biriminin idari kapasitesinin artırılması, iltica ve göç birimi binasının tesisi, Dublin Sözleşmesi gereği parmak izi veritabanının uygulanması, göç ve yasadışı göç konusunda görev yapan personelin eğitilmesi gibi düzenlemeler öngörülmüştür.*

Bununla birlikte, Türkiye'nin Ulusal Örgütlü Suçlarla Mücadele Stratejisinin Oluşturulması ve Uygulanması, Adli konularda AB Müktesebatına uyum sağlanması ve bunun için idari kapasitenin güçlendirilmesi diğer hedefler arasında yer almaktadır.

Fasıl 26. Eğitim ve Kültür

Hayat boyu eğitim ve gençlik programlarının etkin biçimde uygulanabilmesi için Ulusal Ajansın idari kapasitesinin güçlendirilmesi eğitim alanının en önemli önceliğidir.

Fasıl 27. Çevre

Fasıllar arasında en fazla dikkat çekenlerden biri de çevre faslıdır. Programın en yoğun bölümünün bu olduğu gözlemlenmektedir. Programın 80 sayfalık bir bölümü çevreye ait düzenlemelere ayrılmıştır. Bu da önümüzdeki günlerde çevre konularının daha çok konuşulacağını ve tartışmalı alanlardan biri olmayı sürdüreceğini göstermektedir.

Çevre ile ilgili Strateji Belgesi, Atık Yönetimi ile ilgili mevzuat, hava kalitesi ile ilgili mevzuat, Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği, Çevresel Veri ve Bilgi Paylaşılmasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine Dair Yönetmelik, Endüstriyel Kirlilik ve Risk Yönetimi ile İlgili Mevzuat, Kimyasalların Yönetimi ile İlgili Mevzuat, Su Yönetim ve Doğa Koruma ve Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ile ilgili düzenlemeler temel başlıkları oluşturmaktadır.

Türkiye'de çevre ve enerji konularında AB Müktesebatına uyum için çalışan uluslararası bir kuruluş olan REC, özellikle iklim değişikliği, Emisyon Ticaretine Yönelik Düzenleme, Sera Gazlarının İzlenmesine Dair Yönetmelik, Çevresel Sorumluluk Hakkında Kanun vb. Düzenlemelerin 2011 yılı sonrasına ertelenmiş olmasına dikkat çekmektedir. REC'e göre Türkiye'nin Kyoto Sözleşmesi'ne taraf olma arifesinde bu konuları erteleme gibi bir lüksünün olmadığını bilincine varması gerekmektedir. Ulusal Program çerçevesinde çevreyi korumak ve sürdürülebilir kullanımı sağlamak üzere çevre üzerinde önemli etkiler yapması muhtemel plan ve programların hazırlanması aşamasında Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Yönetmeliği çıkarılması öngörülmüştür. Ancak bu yönetmelik için de süre programda 2010 olarak belirtilmiştir. REC bu sürenin geç olduğu, SÇD'nin ise tek bir işletme ya da alan için değil; bölgesel ve ulusal çapta analiz edilmesi gerektiği görüşündedir.

Fasıl 28. Tüketicinin ve Sağlığın Korunması

Tüketicinin korunması ile ilgili mevzuata tam olarak uyumun sağlanması temel önceliktir. Ürün Güvenliği Kanun, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Değişikliği yapan Kanun, Tüketicilere Yönelik Haksız Ticari Uygulamalara İlişkin Yönetmelik, Reklam Kurulunda Değişiklik Yapılmasına Yönelik Yönetmelik gibi mevzuat değişiklikleriyle uyum sağlanması hedeflenmiştir. Sağlığın korunmasıyla ilgili kısımda daha çok tütün mamulleri ve alkollü içeceklerin zararlarından korunulmasına yönelik düzenlemeler öngörölmüştür. Gerekli önlemlerin alınması için mevzuatın uyumlaştırılmasının yanı sıra mahkemelerin kapasitesinin güçlendirilmesi ve eğitim yoluyla duyarlılığın arttırılması gereklilikler arasında sıralanmıştır.

Fasıl 29. Gümrük Birliği

Serbest Bölgeler mevzuatının AB ile uyumlu hale getirilmesi ilk önceliktir. Böylece gümrük kontrolleri ve vergi denetimleri daha sağlıklı şekilde yapılabilecek, gümrük faaliyetlerinin etkinliği ve verimi artacaktır. Gümrük sistemi ile ilgili bilgi teknolojisinin AB ye uyumlaştırılması, gümrük personelinin TAIEX aracılığıyla danışmanlık alması, korsan mallara ilişkin mevzuatın uyumlaştırılmasının tamamlanması, fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik gümrük uygulamalarının merkezileştirilmesi fasılın diğer önemli öncelikleridir.

Fasıl. 30 Dış İlişkiler

Dünya Ticaret Örgütünde AB pozisyonuyla ilgili uyum sağlanması, genelleştirilmiş tercihler sistemine ve topluluk müktesebatına uyum sağlanması, üçüncü ölkelerle tamamlanmamış antlaşmaların tamamlanması öngörölmektedir. Önceliklerin yerine getirilmesi için 2009 ve sonrası hedeflenmiştir.

Fasıl 31. Dış Güvenlik ve Savunma Politikası

Bu fasıl ile ilgili tarama raporu henüz alınmadığından bu aşamada herhangi bir mevzuat uyumu çalışması öngörölmemiştir.

Fasıl 32.Mali Kontrol

Fasılın ilk önceliği olarak, güncellenmiş bir kamu iç mali kontrol politika belgesinin (PIFC) ve kamu iç mali kontrol mevzuatının kabul edilmesi belirlenmiştir. Sayıştay Kanununda yapılacak düzenlemeler ve AB'nin mali çıkarlarının korunması için bağımsız olarak çalışacak bir sahtecilik mücadele koordinasyon yapısının oluşturulması diğer öncelikler arasında yer almaktadır. Uyum süreci 2008 son çeyrek olarak öngörölmüştür.